

הסיפור
שליסיפור מעורך השראה
לשולחן השבתאִמָּץ אֶת גִּישַׁת
הַבַּעַל שֵׁם טוֹב!

הרב ניסן מנגל

כאשר נכנסתי אל הרבי ליחידות, הופתעתי קצת ממהלך הדברים. במקום לשאול אותי האם אני לומד חסידות או מה אני עושה ביישיבה, הרבי החל לשאול אותי לגבי מה שאיני עושה. "האם אתה לומד תנ"ך?", שאל הרבי. "לא", השבתי.

הרבי הורה לי להתחיל ללמוד תנ"ך, ואחר כך המשיך ושאל, "האם אתה לומד שולחן ערוך כל יום?"

"מפעם לפעם ולפני החגים", עניתי. הרבי הורה לי להתחיל ללמוד שיעור יומי בהלכה.

אחר כך שאל אותי, "האם אתה לומד דקדוק?" שוב נאלצתי להשיב בשלילה, ושוב עצת הרבי הייתה שאתחיל להקדיש זמן ללימוד כללי הדקדוק.

באותה יחידות שוחח איתי הרבי גם לגבי השתדלות לקרב יהודים שאני פוגש לתורה ולמצוות.

"עליך לאמץ את גישתו של הבעל שם טוב", הציע הרבי, בהתייחסו למייסד תנועת החסידות. "כיצד הוא קירב יהודים לה'?" הוא לא פתח ואמר: עשו כך ואל תעשו כך. תחילה סייע להם באיזה ענין: כאשר ראה שיהודי ניצב בפני בעיה, כלכלית או אחרת, השתדל הבעל שם טוב למלא את החסר ולספק לו את צרכיו.

ברגע שאתה עוזר למישהו בגשמיות, הוא יהיה הרבה יותר פתוח להשפעה רוחנית", המשיך הרבי והסביר. "לכן, במקום לספר ליהודי שאתה פוגש על תורה ותפילה, קודם כל, עצור, הקשב לו והתיידד עמו. הזמן אותו לסעודת שבת. אחר כך תוכל להמשיך עם הנחת תפילין, שמירת שבת וכשרות".

תוך כדי השיחה עלה נושא נסיעת החזור שלי למונטריאול. לא יכולתי להרשות לעצמי נסיעה ברכבת, שלא לדבר על מטוס, ולכן הגעתי באמצעות אוטובוס, וכך גם תכננתי לחזור.

"אם כך", אמר הרבי, "תוכל לעצור לאורך הדרך". הרבי מנה כמה ערים בצפון מדינת ניו יורק, לפני שהמשיך ואמר, "בכל מקום שבו עוצר האוטובוס, גש אל בית הכנסת המקומי. דבר שם וחזור רעיון או שניים מתורת החסידות".

תהיתי לעצמי, כיצד אני, תלמיד ישיבה בן תשע עשרה, יכול להרים מבצע שכזה.

"אל תדאג", הרגיע אותי הרבי, כאילו קרא את מחשבותיי. "ארגון צעירי חב"ד יארגן את הכול עבורך. מישהו יגיע לאסוף אותך בתחנות האוטובוס; ממך נדרש רק לדבר".

במשך כמה שנים, מאז פירוק צ'כוסלובקיה בידי המשטר הנאצי ולאורך שנותיה הראשונות של מלחמת העולם השנייה, הצליחה משפחתי לחמוק מגירוש למחנות. אולם, בשנת תש"ד (1944), השיגו אותנו לבסוף קלגסי הסי"ס. הייתי אז בן עשר, ונשלחתי לאושוויץ - שם הייתי בין האסירים הצעירים במחנה - ואחר כך למאוטהאוזן ולעוד כמה מחנות. לא פעם נפגשתי פנים אל פנים עם ד"ר מנגלה הידוע לשמצה, אך בניסים גלויים שרדתי. אמי ואחותי שבו הביתה אף הן, אך למרבה הצער, אבי לא שרד.

בשנת תשי"א (1951), אחותי ואני הגענו למונטריאול בתור חסרי אזרחות. הישיבה המקומית היחידה לבני גילי הייתה של חב"ד, ובה למדתי במשך עשר שנים.

במהלך שנת הלימודים הראשונה שלי ביישיבה, למדתי חסידות, השתתפתי בהתוועדויות של המשפיע הרב זאב גרינגלס, והתחלתי לפתח הבנה מסוימת באשר לענייניו ומהותו של רבי. בסוף אותה שנה, העניקה לי קנדה מעמד של תושבות קבע, וכך התאפשר לי לנסוע לניו יורק, אל הרבי.

כשהגעתי, התקיימה התוועדות של הרבי, ואני נכנסתי ונעמדתי בקהל. כאשר הבחין בי, התעניין הרבי אצל תלמיד אחר ממונטריאול מי אני, ואחר כך קרא לי והעניק לי פיסת עוגה מהמגש שהיה מונח על השולחן.

«

לציון שבועים שנה למנהיגותו של הרבי, יתמקדו פרסומי JEM בכל שבוע
באחד מהמאורעות, הרעיונות או האישים הקשורים לחייו של הרבי.

מאורעות | רעיונות אישים

בכך הסתיימה היחידות, וכמה שעות אחר כך, קרא לי הרב דוד רסקין מצעירי חב"ד, ומסר לי את לוח הזמנים של נסיעתי. הוא תיאר עבורי לשאת דברים בבתי כנסת באולבני וביטיקה, בשעה שאנשים התאספו שם לתפילות.

ביחידות אחרת, שאל אותי הרבי האם אני מלמד חסידות בשבתות אחר הצהריים באי אילו מבתי הכנסת במונטריאול, והשבתי בשלילה.

"מדוע לא?"

"ובכן", עניתי, "יש תלמידים בוגרים יותר בישיבה שידועים הרבה יותר ממני, ואיש מהם לא הולך, לכן לא חשבתי כי עלי ללכת".

"אמור לי, ניסן", אמר הרבי. "אם אתה רואה אלף דולר מושלכים ברחוב, ואיש אינו עוצר להרים אותם, האם גם אתה לא תרים אותם?"

לאחר שובי למונטריאול, התחלתי לחזור מאמר חסידות בכל שבת, נוהג שנמשך שנים ארוכות.

בהזדמנות אחרת שהגעתי אל הרבי, הוא שאל אותי האם אני לומד בכל שבוע את "הפרשה החסידית" - דהיינו, את דרושי החסידות על סדר פרשיות השבוע מתוך ספרי "תורה אור" ו"לקוטי תורה" של אדמו"ר הזקן.

מאחר שבכל שבת חזרתי מאמר חסידות, הייתי לומד ומכין את אחד הדרושים במידה כזו שאוכל לחזור על הרעיון המרכזי בבית הכנסת. נהגתי להתמקד בשאלה המרכזית ובתשובה, אך דילגתי על רוב הביאורים הפנימיים והקבליים שהיוו את עיקרו של המאמר, מאחר ששיעורתי שאלו יהיו מורכבים מדי עבור הקהל הרחב. בזמנו, טרם יצאו לאור ספרים אחרים שמהם יכולתי ללקט חומר לחזרה בבתי הכנסת.

למען האמת, ליבי פעם בחזקה בשעה שהסברתי את זה לרבי, מאחר שרבותינו תמיד החדירו בנו שכאשר חוזרים מאמר חסידות מהרבי, חייבים לחזור עליו בשלמותו, ככתבו וכלשונו. אך הרבי הנהג בראשו להסכמה, והעיר, "טוב מאוד".

יצוין, שבשבעים לאחר אותה יחידות, החלו להתפרסם מדי שבוע קטעים מתוך שיחותיו של הרבי, אלה קובצו כעבור זמן וראו אור בכרכים הראשונים של סדרת "לקוטי שיחות". עד אז הרבי לא הגיה את ה"הנחות" - התמלילים שנרשמו משיחותיו. אולם, אחרי שהתלוננתי על כך שחסר לי חומר מתאים שאותו אוכל לחזור ברבים, החל הרבי להגיה ולהוציא לאור מדי שבוע אחת משיחותיו.

אחר כך הציע הרבי שבכל שבוע אלמד את כל דרושי הפרשה מתוך "לקוטי תורה" ואחזור עליהם חמש פעמים! "אינני מתכוון שתעבור עליהם ברפרוף", הבהיר, "אלא שתדע אותם ותבין היטב כל מילה ומילה". אמנם לא נדרשתי לבדוק את כל ההפניות לספרי הקבלה השונים, אך לימוד זה היה צריך להיעשות מחוץ לשעות סדרי הלימוד בישיבה.

לא פעם הלכתי לישון בשלוש או ארבע לפנות בוקר, אחרי שסיימתי ללמוד ביסודיות את דרושי "לקוטי תורה" השבועיים. ביחידות אחרת עם הרבי בהמשך אותה שנה, שהתקיימה בשבוע שבו דרושי ה"לקוטי תורה" השתרעו על פני יותר מעשרים דפים, שאל אותי הרבי איך אני מסתדר.

"רבי", עניתי, "זה קשה מאוד".

אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

MY ENCOUNTER with the REBBE

בסיוע חברי

THE JEM FOUNDATION

ואתה תצוה... להעלות נר תמיד

הרבי חייד, ורק אמר, "הַמְשִׁיךְ!"

בסופו של דבר הציע לי הרבי לעבוד עבורו. המשימה הראשונה שהוטלה עלי הייתה לכתוב מראי מקומות והערות לשולחן ערוך שחיבר אדמו"ר הזקן, ובהמשך לכך כתבתי, ערכתי ותרגמתי מגוון ספרי חב"ד במשך כמעט חמישים שנה.

אני חושב שהרבי זיהה בי יכולת שאני בעצמי לא הייתי מודע לה, וגמר אומר לטפח אותה כבר בפגישתנו הראשונה. הוא הדריך אותי צעד אחר צעד. הוא אימן אותי והראה לי כיצד להתחיל; לדבר קצת בהתחלה, אחר כך מידי שבוע, ובסופו של דבר להפוך זאת לשליחות חיים של כתיבה והוראה.

למדתי את תורת הרבי ושמעתי עליו סיפורים עוד קודם לכן, אך רק לאחר שפגשתי אותו נוכחתי עד כמה מבטו של הרבי חודר כליות ולב; הוא מסוגל לראות בך כוחות ויכולות שאתה בעצמך כלל אינך מודע שקיימים בך.

הרב ניסן מנגל הוא סופר ומרצה המשמש כרב בית הכנסת "כתב סופר" בברוקלין. הוא רואיין בחודש כסלו ובחודש אדר תשע"ב (2012).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב של מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויובד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשי"ב (1952) — לקראת חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז, ובמלאת עשרים וחמש שנה לגאולת אדמו"ר הריי"צ ממאסרו בכלא הסובייטי בעוון הפצת היהדות, הוציא הרבי לאור את חלקה הראשון של רשימת המאסר שכתב אדמו"ר הריי"צ, בה הוא מתאר בפירוט את התלאות שעברו עליו, וכן מאמר חסידות "מראש חודש תמוז, תרפ"ז, היינו, בעת שַׁבַּת אדמו"ר הריי"צ במאסר שפֶּאֶלְעֶרְנֶע".¹ ג' בתמוז

< תשי"ח (1958) — בהתוועדות שנערכה השבת, הסביר הרבי את ענינו של ג' תמוז, "היום אשר בו יצא אדמו"ר הריי"צ ממאסרו, בתנאי אשר בו ביום יסע לעיר מקלטו קוסטרומה למשך שלוש שנים" (וזאת לאחר שבתחילה נגזר עליו גזר דין של היפך החיים, רחמנא לצלן). בי"ב בתמוז גם עונש זה בוטל, ולמחרת ניתנה לו תעודת השחרור. משום כך קבע אדמו"ר הריי"צ את הימים י"ב וי"ג בתמוז - ולא את יום ג' בו - בתור חג הגאולה, שכן "כל ענינו של נשיא ורועה ישראל, נשמה כללית, הוא להשפיע לאנשי דורו... ולכן גם כאשר בג' בתמוז היתה הגאולה ממאסרו הפרטי... יכולתו בהשפעה הייתה מוגבלת ביותר... ואילו חסידים, שצריכים לחשוב על הרבי גם בתור פרט - צריכים להיות בג' תמוז בשמחה גדולה, כיון שאז הייתה הגאולה של הרבי בתור פרט באופן גלוי". הרבי קרא לחסידים לערוך במוצאי שבת התוועדות מתוך שמחה, ולהמשיך גם בימים שלאחרי זה, "עד לחג הגאולה י"ב וי"ג תמוז, שאז יצטרכו להוסיף עוד יותר בשמחה".² ג' בתמוז

1 לקוטי דיבורים ה, עמ' 1218
2 תורת מנחם כג, עמ' 103